

Szerzői kiadás

Katalógusszám
nélkül

Sárík Péter Trio X Bartók

Hogy Bartók valóban ismerte és szerette-e a jazzmuzsikát, az mind a mai napig vita tárgya. Retkes Attila 1996-os tanulmánycikkében alaposan körbejárva a témát arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy Bartók – noha az 1930-as évek swinges, művi lokálzenéjéről lesújtó véleménnyel volt – mint folklórkutató becsülte a jazz klasszikus, az afroamerikai népi kultúrából kifejlődött változatát. A Mester 1945-ös halála miatt sajnos sosem tudhatjuk meg, mi lett volna a véleménye a bebopról, az azt követő stílusokról vagy a posztmodern jazzről, melyek maguk is rengeteg bartóki hatást használtak. Bartók dallami, ritmikai-metrikai és főként harmonizációs megoldásai már a maguk idejében előrevetítették a modern jazz hangzásvilágát. Persze örök kérdés, hogy az amerikai jazz-zenészek vajon tudatosan hallgatták-e Bartók zenéjét (Charlie Parkerről tudjuk, hogy igen), vagy egészen más úton jutottak el például a tengelyakkordokig. A Sárík Péter Trio a nagyszerű Beethoven-átdolgozásokat tartalmazó konceptalbum után a klasszikus ihletettséggű lemezeit immáron sorozattá bővítve ezúttal Bartók munkássága előtt tiszteleg. Az albumon a zeneszerző 10 közkedvelt és neves darabjának „jazzesített” változatát hallhatjuk. A felsorolást végigfutva találunk műveket a *Mikrokozmoszból* és a *Román táncokból*, de olyan önálló, legendás címeket is felfedezhetünk, mint az *Allegro Barbaro* vagy a *II. zongoraverseny* 2. tétele. A projekt kivitelezése egyszerre lehetett könnyű és nehéz. Könnyűsége abban rejlik, hogy Bartókot igazán lehet jazzes környezetbe helyezni, akkordjai, dallamai kiválóan belesimulnak egy modern jazztrió hangzásvilágába, parádésan teremtik meg a környezetet a hangszeres szólókhöz és izgalmas arranzsóri elképzeléseknek. Nehézsége ugyanakkor, hogy a klasszikus darabok és a jazz észrevétlenül folyjon egymásba: az eredeti témák és a szólók szerves egészet alkossanak, az új komponált elemek ne üssenek el. A trió ezt az akadályt remekül megugratta: a bőgő- és dobhangzás egészen fantasztikusan egészíti ki a bartóki zenét, a szólók hangulata pedig tökéletesen passzol az átdolgozott darabokhoz. A trió játéka izgalmas és szórakoztató, mindemellett színes és pozitív. A zenekar diszkográfiájának újabb fontos színtöltője született meg.

Szentgally György

Hunnia Records

HRCDC 1811

Horváth „Tojás” Gábor Trió: Soundtrack

A Horváth „Tojás” Gábor Trió friss lemeze minőségi munka, a zenei teljesítmény és az album hangzásának terén is. A formáció könnyedén mozog a szerzői lemezen található dalokban (valamennyi kompozíció Horváth Gábor sajátja) – egységes, ugyanakkor friss hangzást produkálnak. Nem is hiába; Tojás zeneszerző-zongorista és Gálfi Attila dobos, egymásnak vállat vetve, már két évtizede koptatják együtt a harmóniakat és ritmusokat. A trió akusztikai alapját Horváth Balázs tiszta és megbízható bőgőzése szolgáltatja, s játékaival izléses és pontos basszusdallamokat ajándékoz az egyébként is kifinomult hangzásnak. A trió *Soundtrack* című korongja a harmadik a sorban, tehát ha valaki már most porrá hallgatta, ne ijedjen meg túlságosan, hanem kezdje el hallgatni a másik kettőt is. A lemez címadó dala annak egyben a metafizikája is. A zeneszerző egy nap állomásainak allegóriája szerint állította össze a korong anyagát és a dalok sorrendjét is. Tojás kompozícióiban sokfajta zenei stílus színeit vélhetjük felfedezni, mely palettát a kortárs jazz kamarazene-szerű kollektív improvizációs közege feszíti ki. Ennek a kreatív szólisztikus megközelítésnek köszönhetően a számok élő, organikus közegként viselkednek a zenekar irányítása alatt. Valamennyi szerzemény bizonyítja ezt: mind sajátos hangulattal és témával bírnak, de mindnek ugyanaz az esszencia a forrása. Letisztult és vonzó zenei ötletek, melyek az izlésesen megírt anyagok mellett expresszíviek is maradnak a trió gondozásában, így személyes hangvételt tárulnak a hallgató elé. Az album zenei kvalitásai mellett a félelmetes izléssel abszolvált hangmérnöki munka is kiemelendő, hiszen nem egy olyan anyagot hallhattunk már, mely a legmagasabb szintű muzsikálás ellenére is elfárasztja a fület két-három szám után. A *Soundtrack* anyaga azonban az igazi jazzlemez hangzó példája. Minden hangot tisztán hallani a korongon, a mély regiszter nem fed el más sávokat. A zenekar dinamikája bármilyen hangerőn hallgatva él, s a szinte észrevehetetlen tér pontosan olyan arányban van jelen, amennyire a trió hangzásának az a legkedvezőbb. Valamennyi szám tartogat meglepetést is: hol egy vonós bőgőtéma, hol egy ostinato-kísérettel házasított dobszólo formájában. Csúcsmínőségű magyar jazz.

Pázmándi Gergely

Szerzői kiadás

Katalógusszám nélkül

Karosi Júlia: Love is Here to Stay

Karosi Júlia jazzénekesnő, zeneszerző és zenekarvezető az ELTE után a Zeneakadémián végzett, jelentős hazai és külföldi sikereket ért el. Negyedik lemezének tematikája (George Gershwin születésének 120. évfordulója alkalmából) tisztelgés az énekesnő egyik kedvenc dalszerzője előtt. A Karosi Júlia Quartet és az RTQ vonósnégyes előadásában – a Zeneakadémia Solti Termében – rögzített élő felvétel teljes anyaga Gershwin-kompozíció. A lemezen nemcsak a jól ismert slágerek, hanem néhány kevésbé népszerű, de ugyanolyan minőségű gyöngyszem is fellelhető. A hangszereléseket Fenyvesi Márton készítette. A kvartettben Júlia mellett olyan kiváló muzsikusok játszanak, mint Tólas Áron zongorista, Bögöthy Ádám nagyböngös és Varga Bendegúz dobos. A Gershwin-klasszikusok csodálatos, új köntösbe bújtatva csendülnek fel. Fenyvesi hangszerelése aktuálisak, de tiszteletben tartják a forrásanyagot, kiváló ízzel viseltetnek a klasszikus dalok felé. A vonóskvartett szép dinamikával és időzítéssel játssza a reá bízott zenei részt, szövegeik teljes természetességgel olvadnak bele a jazz-kvartett hangzásába. A ritmusszekció átgondolt koncepciójának és az ötletes hangszereléseknek köszönhetően minden dal friss hangzásal bír, de nem bontja meg a lemez egységét. A muzsikusok teljesen professzionális biztonsággal és kifinomult ízléssel nyúlnak az anyaghoz. Júlia energikus időérzéke és játékosága egyik pillanatról a másikra új színnel tudja felruházni a zenei környezetet. Az énekesnő szólói izgalmasak, érzelmesek és meglepőek is olykor – a néhány pillanat erejéig felbukkanó, kiváló ízléssel elhelyezett autentikus zenei színezetek pontosan azt teszik hozzá a jazzénekszólókhoz, amitől – ha lehet – még egy cseppet izgalmasabbak lesznek. Júliának nemcsak énektechnikája és azonnal felismerhető, egyedi hangszíne teszi éneklését magával ragadóvá, hanem hibátlan kiejtése is, mely kényes faktor lehet általánosságban véve az énekeseknél. *A Love is Here to Stay* méltó tisztelgés a jazzirodalom egyik legfontosabb dalszerzője előtt és egy nagyon izgalmas lemez. Fiala zenészgárda fantasztikus teljesítménye ez a korong. Kíváncsian várjuk a következőt – akár megint saját szerzeményekkel.

Pázmándi Gergely

ECM Records –
Hangvető

ECM 2601

Keith Jarrett: La Fenice

Akik hisznek helyek és események jelképes üzenetében, az újjáéledés albumaként tekinthetnek Jarrett új szóló-lemezére. A dupla CD felvételei élőben készültek a velencei Gran Teatro La Fenicében 2006-ban, újabb jeleként a pianista kényszerszünet utáni nagy visszatérésének. S ezúttal a feltámadó főnixmadárról elnevezett színházban került sor a hangversenyre, ahol a 19. században Rossini- és Verdi-bemutatókat tartottak. A lemez kiadása egybeesett a Velencei Biennálén a muzsikusnak adományozott Arany Oroszlán-életműdíjjal. Jazz-zenész most kapta meg először az elismerést, melyet a korábbi években Berio, Boulez, Kurtág és Reich vehetett át. Jarrett mostanra eljutott az előadóművészet néptelen csúcspontjára, ahol a muzsikusnak már nincsenek riválisai, legfeljebb önmagához hasonlítják. A La Fenice esetében az első viszonyítási pont az 1975-ös *The Köln Concert* lehet, a pianista első fellépése egy európai operaházban. A másik az 1997-ből való La Scala, Jarrett első előadása egy olasz operában. Másfelől összevethető e lemez Jarrett újabb szólóalbumaival is – ezek a 2005-ös Carnegie Hall-koncerttel kezdődnek. Sajnos mindkét összehasonlításban hiányérzeteink támadnak. Nem, mintha elmaradnának a csodás rögtönzések, vagy a szellemes feldolgozások. A dupla CD kétharmadát kitevő improvizációk lehengerlők: technikailag kifogástalanok, időnként klasszikusak, máskor romantikusak, vagy épp diszsonánsak-atonálisak, illetve a repetitív hagyományt követik. Egyes melodikus pillanatok a *Kölni* lemezt idézik. A dialektusok sokszínűek: blues és boogie-woogie; gospel és ballada. Nemes anyag, ez kétségtelen, ahogy a második lemezt záró önidézés és feldolgozások (például egy darab Sullivan *A Mikádó című* operettjéből) is mesteriek, mégse érezzük, hogy a velencei hangversenyek új mérföldkövet jelentenének a zongorista életművében. A rögtönzések egy csöppet laboratóriumiak, a stílus steril, érzelemmentes. Korábbi szólólemezein erősebben éreztük, hogy a teremtés aktusa a fülünk hallatára megy végbe. A velencei lemez artisztikus értékei a negatív összevetések ellenére is vitathatatlanok. Önmagában talán nem remekmű, de része a modern jazz egyik legnagyobb teljesítményének, a szólista Jarrett ECM-életművének, mely negyvenhét évvel ezelőtt vette kezdetét a *Facing You*-val.

Máté J. György

ECM Records –
Hangvető

ECM 2592

Marcin Wasilewski Trio: Live

Még az az olvasó is, aki esetleg nem emlékezne Wasilewski nevére, nem volt ott koncertjén 2012-ben a Müpában, bizonyára ismeri a nemrég elhunyt lengyel óriás, Tomasz Stańko lemezeit és koncertjeit. A most már legendás trombitásnak köszönhetően a zongoristát az egész világon megismerték; magam a *Suspended Nights* (Stańko) óta igyekszem figyelemmel kísérni Wasilewski pályáját. Ezt nagyban megkönnyíti az ECM-nél való tartós és tartalmas jelenléte, saját triólemezein kívül közreműködött például Manu Katché együtteseiben. A sajtóanyag tudni véli, hogy a szinte gyerekekfejjel alakított trió tagjai nem voltak tudatában annak, hogy a 2016-os fellépésükről az antwerpeni Jazz Middelheim fesztiválon felvétel készül, de amikor utólag meghallgatták, meg voltak elégedve vele. ECM-lemezhez képest meglehetősen dinamikus, sokszor gyors, erőteljes zene szól. Nyilván azért is, mert ezen a fesztiválon négyezres közönségnek játszottak szólólista nélkül. Meg is fordulhatott a fejükben, hogy valamennyire pótolni kell egy szólólistát, mert a koncert anyaga az akkor még friss *Spark of Life* című repertoárjukat mutatta be, márpedig ezen az albumon vendégeskedik a svéd szaxofonos, Joakim Milder. De az első négy perc végére nagyjából minden eldőlt. Csörgedező dallam ered, rubato keresi az útját, kicsit erőre kap, de tétova marad. Majd átalakul azáltal, hogy a trió szünet nélkül belevág az erőteljes *Sudovian Dance*-be. A nagy perspektíva, ami a track első felében (*Spark of Life*) ígéret maradt, most igazán ki tud bontakozni. Ha eddig patak volt, most paripa, nyargal, üget. Reminiscencia szinten halljuk a lengyel népdalt is. Nincs szükség itt semmi vendégre, a pályája kezdetén Simple Acousticnak nevezett trió évtizedek alatt összenőtt muzsikusai rögtön a maguk oldalára állították a közönséget. A második track végére le is kenyerezik őket a Police-slágerrel: *Message In a Bottle*. A tíz perc körüli vagy még hosszabb számok továbbra is a tágasság, nagy érzelmi skála, a harmóniai gazdagság és ritmikai artikuláltság erényeit vonultatják fel. Wasilewski szerzeményeiben Sławomir Kurkiewicz és Michał Miśkiewicz a lehető legjobban érzik magukat, a zongorista pedig mindkettejük funkciójából át-át tud venni valamit. Akkordjai tömörök, de artikuláltak, jobb keze alatt melódiai gyönyörködötten szárnyalnak.

Zipernovszky Kornél

Blue Note –
Universal

6747897

Kenny Barron Quintet: Concentric Circles

Nehéz magyarázatot találni arra, mi az a lelkesítő érzés, ami az embert bizonyos zenék hallgatásakor elfogja. Amelyek nem újszerűségükkel tűnnek ki, nem a határok feszegetésével tartják fogva a figyelmet, nem világmegváltó hevületükkel vagy eredetiségükkel keltenek izgalmat, hanem létező, ismert elemek alkalmazásával érik el hatásukat. A 75 éves Kenny Barron lemeze a poszt bop/latin/modern mainstream vonulatba illeszkedik, első hallásra nincs benne semmi különleges, falrengető nóvum – csak éppen úgy szól, ahogyan az a nagy könyvben meg van írva; és ami a mai, darabjaira töredezett zenei világban becses kincsnek számít. Barron nem tartozik az újítók közé, de olyan neves partnerekkel játszott, mint Dizzy Gillespie, James Moody, Freddie Hubbard. Kijárta az iskolákat, sokféle kontextusban csiszolta tudását, mígnem virtuóz zongoristává, önálló személyiséggé érett. A trióformához 2016-ban *Book of Intuition* című lemezével tért vissza. Új CD-jén, amely a Blue Note gondozásában jelent meg, Kiyoshi Kitagawa bőgős és Johnathan Blake dobos mellé két feltörekvő New York-i fúvóst hívott, a trombitán és szárnykürtön játszó Mike Rodriguez és a szaxofonos Dayna Stephens személyében. A választás szerencsésnek bizonyult, az elkészült anyag az életkorral járó bölcsesség és a fiatalos lendület harmonikus ötvözete. Tiszta akusztikus, mondhatni klasszikus, mégis friss szellemű zene gazdaságos tálalásban, 4-8 perces időkeretekben. A tizenegy kompozícióból nyolc Barron szerzeménye: melodikus, gondosan kimunkált, ritmusváltásokkal élő témák finom harmóniai megoldásokkal. A nyitó *DPW* hangzásában a hard bop nagymesterét, Art Blakey-t idézi, a színek zsánerben és karakterben a bluestől (*Blue Waters*), a keringőtől (*Concentric Circle*) a modális játékon (*A Short Journey*) át a lendületes latin ritmusokig (*Baile*) terjed. A két fúvós nemcsak egymást ihletően kiegészítő játékaival, kontrollált tónusával, hanem a témákból kiveszve kinövő szólóival is leteszi a névjegyét. Barron karmesterként a háttérből gazdag akkordfelrakásokkal, harangszerű billentéssel mozgatja a szálakat, vagy elegáns, stílusos rögtönzéseivel lendíti tovább a zenét. Valami könnyed természetesség és szépség hatja át a játékot, amelyben külön örömeiket lehetnek a lendületes swing kedvelői.

Turi Gábor

Okeh – Sony
Music

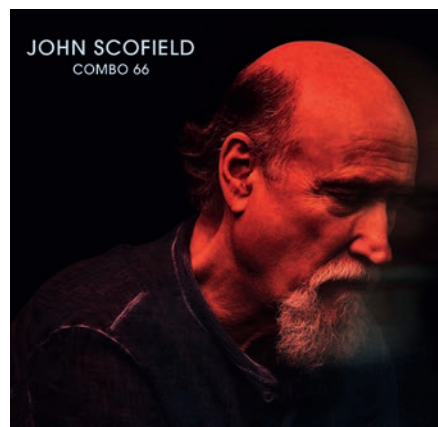
1907815002

Bill Frisell: Music IS

Bill Frisell számos maradandó értékű albummal ajándékozta meg a jazzt szerető közönséget az elmúlt évtizedekben. A mostanihoz hasonló szólólemeze is jelent már meg 1999-ben, *Ghost Town* címmel. Készített ilyen DVD-t is (*Solos*), valamint szintén egyedül gitározott John Zorn *Masada Guitars* és *Silent Comedy* című lemezein. Az album tizenhat számának nagyobb része – mint a nyitó darab, a *Pretty Stars* vagy a *Ron Carter* – jól ismert kompozíciói a most 67 éves gitárosnak. Talán mind közül a legikonikusabb a *Rambler* – amiből egy bónusz track is került a korongra –, amit először Paul Motiannel hallhattunk Friselltől. Most fájdalmasan üresnek hat az 1985-ös verzióval a fülünkben. Kifejezetten erre az anyagra is készültek kompozíciók: a *Thankful* és a *Miss You*, valamint a *Change in the Air* is új darab, ami Dianne Dreyer filmjéhez íródott. A számok egy része kifejezetten integrálja az elektronikát, míg mások az ismert jazzgitáros szóló hagyományokat idézik hangzásukkal. Frisell nem csupán különböző elektromos és akusztikus gitárokat szólaltat meg, de játszik basszusgitáron, ukulelén, és a music box-szal illetve looperrel létrehozott zenei szövetek is szerves részei ennek az anyagnak. Felkészülésként egy hétig minden este szólóban játszott a Stone-ban, a Lower East Side népszerű, a kísérleti jazznek szentelt klubjában. Az így létrejött anyagból sokszávos felvételt készíteni sem új keletű gondolat: elsőként még Bill Evans alkalmazta 1963-ban – nyilván a kor technikai lehetőségeivel –, a *Conversations With Myself* albumán. A CD megjelenésekor elkészített PR-anyagban Frisell azt nyilatkozta, hogy egyedül feljátszani egy komplett lemezt nagyon nehéz dolog, mert hiányzik az az interakció a zenészek között, ami a jazzt egyébként oly gyakran jellemzi. Bizonyos szempontból egyetértek ezzel, másfelől a gyakorlás és a komponálás során egy gitáros a legtöbb időt mégiscsak egyedül tölti a hangszerével. Végeredményben ez egy sokszínű és gyönyörű hangokat megszólaltató felvétel, ám valami nagyon hiányzik belőle. Talán a picit negatív hozzáállás, talán csak az erős invenciók hiánya eredményezi, hogy ez a lemez nem tud a friselli életmű meghatározójává válni. Számomra ez a CD pont olyan, mint a címe: a Zene AZ... Befejezetlen.

Párniczky András

Verve – Universal

6780213

John Scofield – Combo 66

Nem könnyű definiálni, milyen is valójában John Scofield stílusa, de talán nem lövünk nagyon mellé a következő jellemzéssel. Játéka a bebopban gyökerezik, de azt erőteljes déli gospel és blues hatásokkal párosítja. Hangzása finoman ércsre effektezett, ugyanakkor bársonyosan mély. Pengetése, frazíra hol legatós, hol staccatós, szerzeményei pedig a lehető legváltozatosabbak. Karrierje során az egészen vad fúziós zenétől a lágy jazzkombón át a dögös funkig minden műfajt bejárt, de egyénisége a legkülönbözőbb környezetekben is azonnal felismerhetővé tette. A jazztörténet egyik legnagyobb hatású gitárosa legújabb lemezéhez vadonatúj zenésztársakat is keresett. Egyedül a dobos, Bill Stewart Scofield régi harcostársa, ám a többiek mind újak a fedélzeten: zongorán és Hammond-orgonán Gerald Clayton (a nagybögös-hangszerelő John Clayton fia, akit már hosszú évek óta az egyik legkimagaslóbb jazz-zongoristának tartanak), nagybögőn Vicente Archer hallható. Nehezen tudnánk elképzelni, hogy a *Combo 66* a legemlékezetesebb Scofield-albumok sorát fogja gazdagítani, azonban mint aktuális sorlemez mindenképpen figyelemre méltó. A lemezanyag ezúttal egy visszafogott, jamelős, klasszikus irányba húzó jazzmuzsikát takar. A számok döntő többsége vidám, swinges lüktetésű, zömmel középtempóban íródott, és ezekre finom dinamikai ívek és szólócentrikusság jellemző, habár a témák is szellemesek. Egyértelműen Scofield gitárja áll a közép-pontban, azon belül is főként a hosszú szólók, de egy szólólemeznel ez talán nem is hátrány. A 66 éves gitáros kiváló formában van, játéka ma is döbbenetesen dallamos, ötlettára kifogyhatatlan. Minden egyes hangja élmény a fülnek. Kísérői jelen esetben valóban elsőrendűen kísérő-zenészek, de azért Clayton és Archer is meg-megmutatja magát egy-egy szólóban. Clayton billentyűszólói különösen kiválóak, és remek ötlet volt a Hammondot is behozni a képbe, mivel az Scofield sajátos gitársoundjával robbanó-elegyet képes alkotni. Semmi világmegváltás, semmi forradalmiság, egyszerűen csak egy zseniális gitáros és három másik, remek muzsikás, valamint játékos kompozíciók és gondosan felépített, hosszú hangszeres szólók. Ez nem kevés, hanem talán a legtöbb, ami egy jazzlemeztől elvárható.

Szentgally György

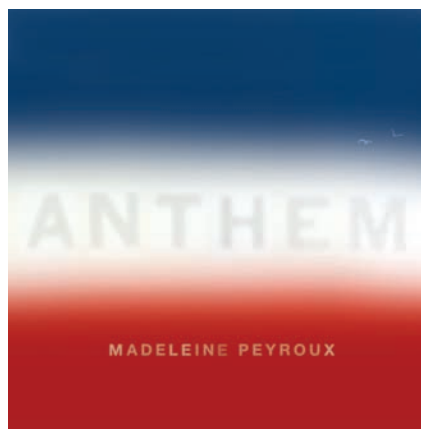
Blue Note –
Universal

602567737353

Jose James: Lean On Me

Nem jellemző José Jamesre, hogy cserbenhagyja hallgató-ságát. Akkor sem tette, amikor túlnyomó részben saját számokat tartalmazó albumot adott ki (pl. *No Beginning No End, While You Were Sleeping*), és akkor sem, amikor egy számára meghatározó alkotó előtt tiszteletet. Nem véletlenül kapott kiemelkedő kritikákat a Billie Holiday 100. születésnapjára kiadott *Yesterday I Had The Blues*, és hasonló elismerésekre számíthat a Bill Withers munkásságát ünneplő *Lean On Me* is. Nagyon egyszerű a magyarázat: James őszinte, hiteles, tisztelet és alázat hajtja, kész volt sok munkát fektetni az anyagba, és ez alkalommal is végtelenül tudatos volt. Withers egyik nagy klasszikusa, az *Ain't No Sunshine* már évekkel ezelőtt bekerült James koncert-repertoárjába, amikor saját klasszikusa, a *Trouble* előadása közben jamelve egyszer csak „rárepült” a zenekar. Ettől kezdve a közönség már rendre követelte az *Ain't*-et, amelyhez hozzárogtönöztek még pár Withers-slágert. Az inspiráció megszületett, aztán amikor James megtudta, hogy 2018-ban nemcsak neki lesz kerek születésnapja, de Withersnek is (a legenda idén épp kétszer annyi idős, mint James), indokoltan érezte, hogy egy teljes turnéanyagot szenteljen számára. A Blue Note igazgatója, Don Was pedig minden támogatást megadott az énekésznek, hogy megszülethessen a 12 számból álló *Lean On Me*. Alapvetés, hogy az *Ain't No Sunshine*-nal indul, ahol lényegében már minden eldől: jó a tempó, megvan a dög, a hangszerelés finom, a groove 21. századi. Jelen van Withers, de ez immár épp annyira James száma is. Se nem kopírozza mesterét, se nem egyénieskedi túl a feldolgozást. Jöhet a megindító *Grandma's Hands*, az újabb kihagyhatatlan ziccer, a *Lovely Day*, amelyben Lalah Hathaway énekesnő James duópartnere, és scattal egy kellemeset, aztán a 2018-ban új értelmet is nyerő *Lean On Me. A Kissin' My Love*, a *Use Me*, a *Just The Two Of Us* is mind-mind méltó rá, hogy Withers is elismerően csettintsen. Megrázó a *Hope She'll Be Happier*, amely minimalista eszközökkel festi meg a szakítás fájdalmát, de olyan érzékletesen, hogy még szikrázó napsütésben is éjfél sötétség borul a hallgatóra. Megtapsolhatjuk a zenekart is: Pino Palladino basszert, Nate Smith dobost, Kris Bowers billentyűst, Brad Allen Williams gitárost és Lenny Castro perkást.

Bércesi Barbara

Decca – Universal

676506-1

Madeleine Peyroux: Anthem

Madeleine Peyroux (becenevén Madi) amerikai jazz- és blues-énekesnő és gitáros, akinek eddig megjelent nyolc lemezén standard-feldolgozásokat, sanzonokat és saját dalokat is hallhatunk. Szerzői szövegei gyakran szarkasztikusak és olykor az énekesnő politikai álláspontjára is reflektálnak. Legújabb lemeze, az *Anthem* anyaga túlnyomórészt saját dalokból, illetve két feldolgozásból tevődik össze. Ugyan Madi képes bármelyik dalt úgy előadni, mintha a sajátja lenne, mégis örömteli egy (majdnem) szerzői lemez megjelenése, a legutóbbi ilyen korong ugyanis tíz évvel ezelőtt jött ki. A lemezen közreműködő muzikusok nem kisebb neveket kísérték korábban, mint Bob Dylan, Leonard Cohen vagy Joni Mitchell – ennek megfelelően egy rendkívül izléses és telt hangzású ritmusszekciónak lehetünk fültanúi. Peyroux korábbi munkásságát figyelembe véve nem meglepő, hogy az *Anthem* aligha nevezhető jazz-lemeznek. Ennek ellenére a hallgató megtalálhatja azt a szofisztikáltságot és izléses hangválasztásokat, amelyeket a nagy jazzmuzikusoktól már megszokhattunk. Az igényesség magas szintje a szépséges keverés mellett a dalok egyszerű, de nagyszerű harmóniavilágában is jelen van. Madi dalain egyértelműen hallhatóak egyik nagy idolja, Leonard Cohen hatása (a lemez címadó dala is egy Cohen-dal), de egyéb hatások is. Meg merem kockáztatni Stevie Wonder felemlegetését; jellegzetesebb példát aligha lehetne felvonultatni a szuperigényes és jazz-műveltségből táplálkozó, bluesos populáris zene javára. Kár lenne azonban, ha a kellemes és tiszta énekhang és a ritmusszekció andalító hullámváza elvonná figyelmünket a szövegről, ugyanis Peyroux szövegei nem csupán szórakoztatóak (a szó legjobb értelmében) és explicitek, hanem aktualitásuk miatt igen elgondolkoztatóak is. Érdekes elgondolni, hogy a dalok bizonyos hányadát az énekesnő a zenekarral közösen komponálta, elbeszélése szerint családi, baráti környezetben. Ez a hallgatók számára azért jó hír, mert a lemez összes dala őszintén, közvetlenül szólítja meg őket. Az album globális dinamikai amplitúdója nem túl terebélyes, de a dalok hatásfoka ennek ellenére igen magas, minden zenei mozzanat adekvát – úgy funkcióját, mint elhelyezését tekintve. Összességében rendkívül elegáns és tartalmas lemez született.

Pázmándi Gergely

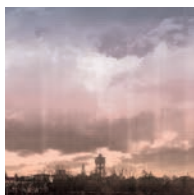
Jazzköltészet – Beépített arcok

Peremartoni Zsuzsanna kiadása

Katalógusszám nélkül

Először az 1920-as években jelentek meg a jazzritmusban verselő, zenei témájú műveket alkotó költők, élükön Langston Hughes-zal. A műfaj a Jazz Age után visszaszorult, ám a háborút követő posztmodern korszakban ismét felütötte a fejét, és erős kapcsolatot alakított ki a beat-generációs költőkkel. Gyakori volt, hogy műveiket egy kollektíven improvizáló jazz-zenekarral közösen adták elő. Ezt a későbbi performansz-mozgalmat is előrevetítő művészeti ágat kívánja hazánkban is meghonosítani Gyukics Gábor költő. *Beépített arcok* című kiadványán a Bori Viktor, Ágoston Béla, Dóra Attila és Eichinger Tibor nevével fémjelzett négyes kíséretében szavalja el verseit, ám a „kíséret” kifejezés itt félrevezető, ugyanis a zene nem pusztán hangulati elemként funkcionál. Esetükben az improvizációba beletartoznak a képi leírásokra való reakciók, és az adott tematika zenei kifejezése a harmónia-diszharmonia és a konzonancia-diszzonancia különbségek hangsúlyozásával. A *Beépített arcok* minden olyan zenehallgatónak ajánlott, aki nyitott az avantgárd és az összművészeti alkotások irányába.

SzGy

Gyárfás Attila: Cloud Factory

Sinistra

Katalógusszám nélkül

A 2015-ben Amszterdamban rögzített hanganyagot dicséret és kalaplengetés illeti eredetisége okán. Eltér szinte minden stílusirányzattól, amit magyar muzikusoktól általában hallhatunk. Se a fusion, se a posztbop, se a „klasszikus” free nem hagyott mély nyomokat az ifjú dobos szerzeményein. Inkább olyan ösvényeket jár, amelyeknek ma Amerikában és Nyugat-Európában van bizonyos szubkultúrája. A Gyárfás-trió (Fenyvesi Márton: gitár, Marco Zenini: bőgő, illetve két fúvós vendég) zenéje következetesen redukcionista, bár a jellemzően rövid darabok változatosak. Egyes számokat avant-progresszívnek neveznék, más esetben inkább industriális zajzenét emlegetnék. Még a tradicionálisabb szerkezetű kompozíciók is szokatlan váltásokkal élnek, és eklekticizmusukkal jól megférnek a többi darabbal. A CD-t ugyan a komponista-dobos jegyzi, mégis ki kell emelni Fenyvesi Márton szerepét, akit sokszínű játéka társírányítóvá tesz. Stílusára a rock legalább akkora hatással volt, mint a jazz. A Fenyvesi-féle zenészeket „guitar explorer”-nek nevezi a kortárs szakirodalom. Gyárfás maga is a felfedező zenészek közé tartozik.

MJGy

Balogh Balázs: Borderline Inspirations

Unit Records

UTR4851

Balogh Balázs a *Borderline Inspirations* című debütáló albumán hagyományos értékeket tart szem előtt – hogy aztán túllépjen rajtuk. Gondosan felépített szerzemények követik rajta egymást, hét változatos darab, mind Balogh kompozíciója. Dobos létére figyelemre méltó, hogy zenekarvezetőként és szerzőként is feladatot vállal. Kiindulási alapja a posztbop, visszatekint Thelonious Monkra is, közben pedig erőteljes inspirációkat merít a kortárs keleti parti előadókna a jelen korszellemét megidéző zenéiből. Változatosan, színesen használja hangszerét, ritmikailag és hangzásában is. Erősen meghatározó Fenyvesi Márton jelenléte, aki egy kivétellel minden számban gitározik, de emellett a lemez keverési és masterelési feladatait is ellátta. Soundja és játékmódja lassan már néhány hangból felismerhető. Balogh Balázs ízlését és a csapatában helyet foglaló zenészek személyét is befolyásolja, hogy tanulmányait Grazban végezte. A horvát Ivan Krizic bőgőzik, szaxofonon az osztrák Tobias Pustelnik játszik. Rajtuk kívül további olasz, osztrák és cseh muzikusok működnek közre. Kiemelkedik még Tóth Lajos zongorista játéka.

BB

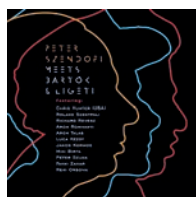
Djabe: Flow

GR 1993

GR 131

A Djabe az egyik, külföldön és itthon egyaránt legismertebb fúziós jazz-zenekar, mely a kortárs improvizációs megközelítést és fusion-hangzást world és etno elemekkel házasítja. Stílusukat azonban nehéz pontosan definiálni, hiszen a zenekar mára már több mint 22 éves pályafutást tud maga mögött, mely során a világ legtöbb pontján érdemelt ki elismerést, legyen szó koncertről, vagy versenyről. A formáció legfrissebb lemeze a 2018-ban napvilágot látott *Flow*, melynek anyagát Barabás Tamás szerezte, három számban Égerházi Attila társszerzővel. A korong anyagát általánosságban egy nyílt, fényes hangzás jellemzi, mely könnyű befogadhatósága ellenére igen részletgazdag. Olyan nüanszok rejtőznek a keverésben és a hangszerelésben, melyeket első hallgatás alkalmával könnyebben elmulasztani, mint észrevenni. Ily módon a *Flow* újra és újra örömet tud szerezni a vájt fülű hallgatóknak is. A lemez egészére jellemző a hibátlan technikával megvalósított muzsikálás; máshogyan nem is lehetne tető alá hozni egy fúziós jazz-albumot, hiszen ma a mérce nagyon magasan van, a Djabe pedig mindig sikerrel veszi az akadályokat.

PG

Peter Szendofi Meets Bartók & Ligeti

Tom-Tom
TTCD 272

Örülhetünk annak, hogy a jogdíjak megszűntével egyre több magyar muzsikus fordul ihlető forrásként Bartók – és a magyar nép – zenéjéhez. Szendófi Péter esetében ehhez Ligeti György is társul. Hét át- és feldolgozás kapott helyet a CD-n: Bartóktól a *Zene húros hangszerekre, ütökre és cselesztára*, az *Este a székelyeknél*, *A fából faragott királyfi*, a *Román kolindadallamok*, míg Ligetitől két csembalómű, továbbá két magyar népdal szolgált alapul a merítéshez. A kiváló dobos hidat kívánt verni a komolyzene és a 21. századi jazz/improvizációs zene közé, de helyénvalóbb lett volna a 20. századot is említenie, a létrejött zene ugyanis nagymértékben az 1970-es évek fúziós/jazz-rock stílusában gyökerezik. Ennek eszköztára és ritmusvilágába illeszti be az immár klasszikus művek témáit. Visszalépés ez nemcsak az időben, hanem – az eredetiekhez viszonyítva – művészi koncepcióban és minőségben is. Pedig a kivitelezésben kiváló muzsikusok vettek részt, köztük Romhányi Áron, Tóth Áron, Szentpáli Roland, Birta Miki, Szuna Péter, Kézdy Luca. A szaxofon-szólamokat New Yorkban Chris Hunter játszotta szalagra.

TG

Hans Lüdemann TransEuropeExpress: PolyJazz

BMC Records
BMC CD 246

A címével a mára elfeledett 1966-os francia filmre visszamutató CD-n a hamburgi zongorista megalkotja PolyJazznek nevezett új zenefilozófiáját, melynek jegyében igyekszik az eltérő, egymást akár kölcsönösen semlegesítő zenei elemek koegzisztenciájára épülő posztmodern képlet meghaladására, mégpedig úgy, hogy gordiuszi csomókká szövi össze az eredetileg idegen hangzásokat, amiből műfajilag besorolhatatlan, polifon és poliritmikus zenei sokrétűség alakul ki. Ami az egyik pillanatban világzenének vagy etnojazznek hat, az másodpercekkel később már inkább minimalista kortárszene, vagy épp egy régi tánczenei szám satirikusan eltorzított mása, zenei görbe tükör. *A Traum im Traum* például leginkább a repetitív hagyományokat idézi. A főként német és francia muzsikusokból összetevődő oktett ideális formáció Lüdemann kezében, hogy kellően tág teret nyisson a zenei „csomók” improvizatív tolmácsolására. Harsona és fafúvók, hegedű és gitár színesíti a Lüdemann – Dejan Terzic (dob, ütök) – Sébastien Boisseau (bőgő) alaptriót, melyet egy másik, szintén 2015-ben készült BMC-felvételről már jól ismerünk.

MJGy

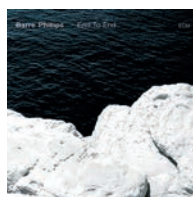
Shai Maestro – The Dream Thief

ECM Records – Hangvető
ECM 2616

Éteri, mély és fájdalmasan gyönyörű zenét hallhatunk a mindössze 31 esztendőes izraeli zongorista-zeneszerző, Shai Maestro triójának *The Dream Thief* című albumán. Minden ízében tipikus ECM-kiadvánnyal állunk szemben: Maestro muzsikájának klasszikus zenei mivétsége szinte kiált az ECM katalógusa után. Csak szinte, hiszen kiáltozásról szó sincs, a zene csöndes, elmélyült, de érzékenységében is rendkívül dinamikus. A trió intim játékát hallgatva csakis az elragadtatottság legmagasabb szintjén tudunk nyilatkozni. Az egymás rezdüléseit pontosan érző muzsikusok, a kompozíciók tartalmassága, a hangszerkezelés és a dallamvilág líraisága, az intellektus és az érzelmek ilyen fokú harmóniája együtt valóban minden szempontból tökéletes zenét alkot. A *The Dream Thief*-re ráfoghajtuk, hogy valamelyest Keith Jarrett nyomdokain halad, ám annál lényegesen eredetibb, hogy ilyen könnyen beskatulyázhassuk. Shai Maestro alkotása mélységében, változatosságában egészen rendkívüli, s többek között ezáltal is az idei év egyik legragyogóbb zenei produktuma. Minden zenekedvelőnek kötelező!

SzGy

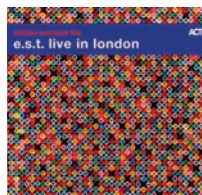
Barre Phillips: End To End

ECM Records – Hangvető
ECM 2575

Kivételesen kreatív bőgősök – különösképp olyanok, akiknek legalább átmenetileg közülük volt a free irányzathoz – alkalomadtán megmutatják, hogy a bőgő nem csupán kíséretre és ensemble-játékra alkalmas, hanem nemes szólóhangszer is. Az általam ismert legkövetkezetesebb bőgős szólista az egyszerre elegánsan pengető és kontemplatív, pizzicato és vonós technikában egyként elsőrangú Barre Phillips, aki ötven éve publikálta első, úttörő szólóbőgő-lemezét (*Journal Violone*). Ezt további szólók követték 1983-ban és 1989-ben. Maga Phillips zenei naplóknak tekinti magányos vállalkozásait, máshol pedig azt mondja, „a pillanatot metsző történelmet” szóaltatja meg. Nem kevésbé kifejező, ahogy kollégája, William Parker értékeli a szólóbőgő-produkciókat. Szerinte ilyenkor a művész a csenddel folytat párbeszédet. Különösen megfontolandó Parker definíciója, ha tekintetbe vesszük, hogy Phillips nyolcvanhárom éves, és bevallottan az *End To End*et szánja élete utolsó szólólemezőnek. Összegzés volna tehát a három többrészes kompozíciót tartalmazó gyűjtemény? Inkább értelmezendő a lemez a naplóírási folyamat lezárásának.

MJGy

Esbjörn Svensson Trio: e.s.t. Live in London

ACT – Hangvető
9042-2

Tragikusan fiatalon, tíz éve halt meg az Európában fogalommal vált, Amerikában is jegyzett trió billentyűs játékosa. Kiadója a szomorú évfordulóra dupla CD-n jelentette meg a 2005-ös londoni koncert felvételét, mintegy érzékeltetve, hogy mekkora veszteség érte a kontinens jazzéletét. Esbjörn Svensson korai távozása nem csupán egy kiváló muzsikuskarrierjének, hanem a 17 éven át létező alkotóközösség működésének is véget vetett. A svéd trió az ő nevét viselte, de nem véletlenül vált használatossá az e.s.t. megjelölés. A Barbican központban adott hangverseny valamennyi száma is hármójuk, azaz Svensson, Dan Berglund bőgős és Magnus Öström dobos közös szerzeménye és hangszerelése. A repertoár gerincét nem sokkal korábban megjelent *Viaticum* anyaga tette ki; kortárs jazzben ritkán tapasztalhatóan a közönség néhány hang után tapsal jelezte, hogy felismeri a felhangzó melódiát. Tíz szám, némelyik 13-17 percnyi időtartamban, felvonultatva az e.s.t. zenéjének jellegzetességeit: a megéjtően szép dallamvilágot, a lírai, mégis energikus játékot, az árnyalt dinamikát, a tagok spontán, telepátikus interakcióját.

TG

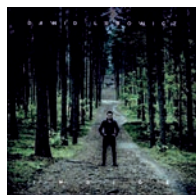
Lars Danielsson – Paolo Fresu: Summerwind

ACT – Hangvető
9871-2

Lars Danielsson és Paolo Fresu mindketten melodikus, érzékeny játékukról ismertek. Remekül összeillő párost alkotnak, és erről a *Summerwind* megjelenésével immár egy közös stúdióalbum is tanúskodik. Ezen a korongon nemcsak intim, hanem mesterien egyszerű is a muzsikájuk. Kevés hangot játszanak, amik azonban nem nehezednek súlyos jelentőséggel a hallgatóra. Befelé tekintő, elmélkedő hangulatúak a lemez rövid lélegzetű darabjai, mélységük van, de mégis könnyedek. Nyugodt és csöndes ez a közeg, amiben a két művész tökéletes megértésben folytat lassú párbeszédet, ez az összhang talán a spontán rögtönzött *Dardusó* című számban érződik leginkább. A legtöbb szerzemény a duó sajátja, emlékezetes dallamokkal, amik mellett hallhatunk néhány átíratot is. Invenciózus a felvétel nyitó *Autumn Leaves*, Oskar Lindberg himnikus szerzeménye és a Bach-kantáta értékőrző átértelmezése is. A hangszerelés maga is egyszerű, mégis variálódik, mert Danielsson a bőgőt olykor csellóra cseréli, Fresu pedig trombitáról szárnykürtre vált. Időnként a két-két hangszer egymásra játszott szólamaival is gazdagodik a hangzás.

LK

Dawid Lubowicz: Inside

Zbigniew Seifert Foundation
CD-FZS-1

Közhely, hogy Lengyelország jazznagy hatalom, de az már kevésbé tudott tény, hogy a jazzhegedülés egyik fellegrvára is. Úgyannyira, hogy a Zbigniew Seifert (1946–1979) altszaxofonos-hegedűsről elnevezett alapítvány egyik célkitűzése a fiatal lengyel jazzhegedűsök támogatása. Íme, az *Inside*, a zakopanei zenészcsaládból jövő ifjú Lubowicz igényes és sokszínű CD-je – követendő példa. A jazzre szakosodott Atom Vonósnégyes tagjaként ismert muzsikusi e lemezén is kvartettfelállást alkalmaz eseti vendégekkel. Lubowicz pompás zeneszerző: az album kilenc számából nyolcat szerzőként is jegyez. Az egyszerű formák és a közérthetőség híve, akár swinges melódiát, akár fusionbe hajló zenét, vagy épp a Tátra népzenejéből kiinduló témát ír. A szülőföld muzsikája iránti elkötelezettsége abban is megmutatkozik, hogy a CD egyetlen feldolgozása egy Szymanowski-darab – a zeneszerző emlékháza szintén Zakopanéban található. Az *Inside* változatossága és magas színvonala az ugyancsak klasszikus végzettségű, de jazzt is remekül játszó Krzysztof Herdzin pianistának is köszönhető, aki tökéletesen alkalmazkodik Lubowicz elképzeléseibe.

MJGy

Kandace Springs: Indigo

Blue Note – Universal
602567218791

Nehéz elvonatkoztatni attól, mennyire erőteljesen hagyatkozik Kandace Springs a külsőségekre. Az egykori Prince-felfedezett egzotikus jelenség, és bár énekhangja figyelemre méltó, sőt a zeneszerzésben is jeleskedik, megkockáztatom, hogy *blindfold* testeken inkább az ígéretes jelzővel illetnék, mintsem hogy lehengerlőnek minősítsék. Az *Indigo* című lemez csak nyomokban tartalmaz jazzt, konkrétan az *Unsophisticated* című számot – amelyben a nemrég elhunyt Roy Hargrove hallható trombitán, Robert Hurst pedig bőgőn az amúgy a lemez produceri feladatait ellátó Karriem Riggins dobos mellett. Az azt megelőző zenefolyam sokkal inkább sorolható a kortárs R'n'B, néhol pop kategóriájába. Ezek a számok akár a kereskedelmi rádiók top 40-es listáján is szerepelhetnének, ilyenkor Springs énekmodja is hasonlít a popsztárokéra. Érdemes momentum az album zárószáma, melyen az énekesnő zongorán kíséri önmagát és édesapját, a szintén énekes Scat Springst. Kandace Springs keresi az identitását. Határátlépő, eltökélten kutatja a számára fontos stílusok vegyítésének érvényes módjait, de még hajtja a tetszeni akarás.

BB